

A finals d'enguany l'Institut d'Innovació Empresarial de les Illes Balears (IDI) llançarà el concurs per adjudicar la tecnologia que s'ha d'emprar en la futura planta de generació de biodièsel, un combustible que es fabricarà tot utilitzant com a matèria primera els olis usats domèstics provinents de la recollida selectiva. La fabricació d'aquest combustible "ecològic" significa la introducció de sistemes pioners ja que si, ara com ara, es multipliquen als països occidentals les iniciatives adreçades a la generació de combustibles mitjançant l'ús d'olis vegetals sense usar, en canvi, la reutilització i l'aprofitament dels olis vegetals emprats du implícit un procés bastant més complex.

Sis mil tones d'olis de cuina usats nodriran la futura planta de biodièsel

Constanza Forteza

L'Institut d'Innovació Empresarial, l'IDI, pretén reforçar la recollida selectiva per a la fabricació del primer combustible ecològic de les Balears

El projecte de la planta de biodièsel per a les Balears neix del programa europeu SESCO (Sistemes Energètics Sostenibles per a les Comunitats) i de l'interès d'un grup d'empreses austríques radicades a Graz, a la regió de Stiria, a trobar un soci que compartís, dins aquest programa europeu, iniciatives adreçades a fabricar combustibles ecològics. En aquests moments, el projecte de la planta és impulsat pel Govern balear, a través de l'IDI, per la universitat austríaca de Leoben -que el coordina-, per una sèrie de firmes privades del país centreeuropeu i per una empresa catalana.

La creació d'aquesta planta és, en qualsevol cas, un projecte específic inclòs dins un programa global que, en una primera fase, pretén inventariar els possibles recursos d'origen natural que poden constituir-se com a fonts energètiques. Es tracta de relacionar i de fomentar la recerca sobre elements com els olis vegetals però, també, sobre els productes de la biomassa -fustes, deixalles dels boscos i dels jardins-, les despulles animals o els fangs resultants de les depuradores. La introducció d'aquesta tasca dins el programa europeu SESCO garanteix un finançament del 50% de les despeses d'aquesta etapa i, posteriorment, d'un 30% del cost final de la planta de biodièsel, pressupostada en sis milions d'euros.

MULTIPLICAR LA RECOLLIDA SELECTIVA

El punt de partida de la planta és la mateixa recollida d'olis usats vegetals d'origen domèstic. Una instal·lació d'aquest tipus ha de menester, com a mínim i en funció dels càlculs de viabilitat, prop de 6.000 tones anuals d'olis. És, com diu el director de l'IDI, Pere Trias Aulí, "una xifra insignificant dins el conjunt dels carburants que consumim". Però, a la vegada, és una xifra que es troba a distància considerable de la quantitat d'olis usats

que, ara com ara, es recapten a través de la recollida selectiva, un volum que puja a 1.500 tones anuals. Per tant, la previsió és de "multiplicar per quatre la recollida selectiva, passar a les 6,7 o 8 mil tones d'aquí a un grapat d'anys". Com? En primer lloc, "fent una bona campanya i, potser, modificant una mica el sistema de recollida". Una campanya adreçada, en principi, als grans productors, els hotels i els restaurants i, després, als particu-

Pere Trias.

lars. No s'exclou -el tema es troba en estudi- fer recollides casa per casa en algunes zones o localitats seleccionades, a manera de prova. "Consideram moltes d'hipòtesis, la qüestió és saber quin és el millor sistema", indica Pere Trias.

EL COMPLICAT TRACTAMENT DE L'OLI USAT

El cas és que la planta que es projecta té totes les característiques d'un projecte pioner ja que hi ha, a països del nord d'Europa, bastants experiències de producció de biodièsel mitjan-

La recollida selectiva d'olis vegetals usats, que suma avui 1.500 tones anuals, s'haurà de quadruplicar perquè la planta en necessitarà, com a mínim, 6.000 tones

çant la transformació d'olis vegetals sense emprar, però encara són escasses les que se centren en la generació de combustible a partir d'olis vegetals usats. De fet, a Dinamarca o Holanda, no és estrany que els pagesos fabriquin combustible per a la calefacció o per al trans-

Es tracta d'un projecte pioner ja que tot i que hi ha bastants experiències de producció de biodièsel mitjançant la transformació d'olis vegetals sense emprar, encara són escasses les que parteixen d'olis vegetals usats

port agrícola gràcies al cultiu d'oleaginoses com el gira-sol. Ho fan en instal·lacions domèstiques relativament senzilles, adreçades a l'autoconsum. Els mateixos socis austríacs que intervenen en el projecte de la planta són titulars, a la regió d'Stiria, de plantes productores de biocombustible provinent d'olis vegetals. Però la fabricació de biodièsel a partir d'olis usats és més complexa. En primer lloc, perquè l'oli vegetal que es recull és molt heterogeni, prové de diversos

EXPERIMENTACIÓ COMPLEMENTÀRIA

vegetals, presenta mescles imprevisibles, restes orgàniques o condicions d'humitat molt diferents. A partir d'aquest material, la planta ha de fabricar un producte estàndard i homologat, preparat per comercialitzar-se, sense variacions.

Cal demanar-se què passarà si la recollida selectiva no garanteix el volum indispensable de matèria primera. Pere Trias indica que, "si en un primer moment no tenim suficients olis usats els combinarem amb olis vegetals sense usar i, a mesura que augmentin les quantitats de la recollida, disminuirà la quantitat dels olis nets". És en aquest punt on entra una segona recerca, la que

Imatge de les instal·lacions d'una planta de biodièsel ubicada a Àustria.

es du a terme a la finca agrícola experimental de "SA NOSTRA", a sa Canova, a sa Pobla, on -com s'explica a aquest mateix número de Gea- s'intenten cultius de plantes productores d'olis amb la finalitat de contribuir a produir la matèria primera que ha de nodrir la planta de biodièsel.

Mad Max i les purines dels porcs

En una de les pel·lícules de la sèrie *Mad Max*, una Tina Turner més que guerrera comandava amb energia els milers d'esclaus que, en els soterranis d'una ciutat futura, trafegaven amb els excrements dels porcs. I alerta!: els porcs eren més que importants, eren la font energètica exclusiva d'una població suposadament postnuclear. El cas és que la realitat s'acosta, com tantes vegades, a la mateixa ciència ficció. De fet, un dels projectes de l'IDI és, precisament, estudiar la possibilitat d'aprofitar les purines que generen els porcs de Mallorca i d'Eivissa i les que produeixen les vaques de Menorca. És una de les línies de recerca en marxa, que se suma a la que es desenvolupa en el cas del fang de les depuradores, el producte final una vegada separada i reciclada l'aigua residual del clavegueram. Una de les qüestions que es pretén resoldre és comprovar si es poden separar els olis d'aquests fangs, inicialment presents a les aigües residuals perquè encara són moltes les persones que els eliminen a través de la xarxa. Els olis segregats podrien servir com una font més de matèria primera per a la planta de biodièsel o per a altres finalitats com pot ser la de combustibles per a calefacció. En aquests moments funcionen a altres països europeus processos semblants; és el cas d'Àustria on en una localitat especialitzada en ramaderia funciona una planta que genera calefacció per a tot el municipi a partir dels excrements dels animals.

En principi, a finals d'any l'IDI preveu constituir la societat que ha de gestionar la planta de biodièsel, societat que integrarà aquest mateix institut juntament amb els socis austríacs. A la vegada, també abans que acabi l'any, es llançarà el concurs per contractar la tecnologia que ha d'integrar la planta que, de complir-se les previsions, s'ubicarà en el polígon dedicat al reciclatge que es construeix a Son Reus. En aquesta fase, la de la construcció de la planta, no hi haurà finançament del Govern, aquí ja entren els socis privats de la societat -els actuals i els que hi puguin intervenir en el futur-, que seran, així mateix, els responsables de la seva gestió i explotació.

COMERCIALIZACIÓ

Pel que fa a la comercialització del biodièsel, aquest combustible es pot posar a la venda tal i com surt de la planta o, en el seu cas, mesclat amb gasoil estàndard. La Unió Europea permet la comercialització, com a producte amb l'etiqueta verda, d'un biodièsel que inclou una part determinada de gasoil. La distribució es farà a través del sistema habitual, a les benzineres, o a través del subministrament a sectors com el pesquer, l'agrícola o el de transports. El litre de biodièsel és, pel mateix procés de producció, més car que el dièsel, però el preu de mercat s'acostarà a l'habitual ja que, atès que és un producte ecològic, no s'hi repercutirà l'impost especial que grava els combustibles.